

Célegyenesben a Skanzen új tájegysége

Szokatlan kiállítási megoldásokkal készül az Észak-magyarországi falu

Budapest-Szentendre, 2010. május 13. – **Bő egy hónap múlva megnyílik a szentendrei Skanzen nyolcadik tájegysége, az Észak-magyarországi falu. A tájegység épületegyüttese egy a szükségben is leleményes egykori közösség világát idézi fel. Az enteriőrökben több ezer pontosan elrendezett műtárgy teszi megtapasztalhatóvá a falusi élet fontos eseményeit, munkálkodás és ünnep idejét. Az új kiállítás most minden korábbinál több interaktív felülettel, multimédiás eszközzel, a múzeumi bemutatás új módszereivel segíti az épületbelsőben színre vitt élethelyzetek megértését. A már zajló „berendezkedésbe” néhány hétig az érdeklődő újságírók is bekapcsolódhatnak.**

A 2008 őszén indult Skanzen Örökség Program lesz az Új Magyarország Fejlesztési Terv első ún. kiemelt projektje, amely teljes egészében megvalósul. A programnak köszönhetően tavaly áprilisban munkába állt Magyarország első múzeumi vonata, a Skanzen Vonat. **Néhány hét múlva véget ér a fejlesztés második szakasza is, s a múzeum látogatói a népszerű jármű végállomásától már új látnivalók felé indulhatnak.**

Utazás a Palócföld középpontja felé - Márianosztra-Karancskeszi-Nemesradnót

A készülő Észak-magyarországi falu tájegység az Ipoly és a Bodrog közötti terület hagyományos népi építkezését, életmódját mutatja be. Tucatnyi lakóház és harminc melléképület idézi fel Nógrád, Heves, Borsod és a történeti Gömör jellegzetes portáit a szegény summások tufába vájt barlanglakásaitól a kisenemesi lakóházakig. Az épületek illetve azok másolatai összesen 26 településről származnak. 7 portán 12 db lakóépület és 26 db melléképülettel, közel kb. 5.000 db tárgyat rejt majd.

Az új tájegység látogatói szemügyre vehetik majd a fával, kővel, földdel, téglával dolgozó változatos építési megoldásokat: kunyhót, pincelakásokat, téglaházakat. Az új tájegység kulturális öröksége átlép az államhatárokon. Dr. Cseri Miklós főigazgató büszkén számolt be arról, hogy az új épületegyüttesben áll a múzeum első olyan lakóháza, amely nem a mai Magyarországról származik. Az eredeti anyagaiból újraépített kisenemesi házat Nemesradnótról, abból a felvidéki faluból telepítették át, ahol Radnóti Miklós édesapja is született.

A Skanzen új tájegységének kiállításai a vidék gazdag örökségét, zömmel a 20. század eleji észak-magyarországi falu mindennapi életét idézik fel. Szorító földínség, rossz talajok, beszükkülő gazdasági mozgáster határozta meg a vidék életlehetőségeit. A szükség azonban a kiútkeresés változatos stratégiáit is életre hívta, s a túlélés mindennapi leleménye átjárja az életmód megannyi bemutatható területét: a drótos tótok, a perecsütők, háti kosárfonók életkörülményeit, s egyben ezek múzeumi bemutatását is.

A Skanzen nyolcadik csodája

„Bár a Skanzen kiállításait ezúttal is a személyesség, az egykori élet aprólékos rekonstrukciója hitelesíti, a 21. század múzeumában folyamatosan fejleszteniünk kell a bemutatás módszereit is”, véli a tájegység felelős muzeológusa, Nagyné Batári Zsuzsanna. Az Észak-magyarországi faluban ezért minden korábbinál több lesz a kipróbálható, megtapintható, körüljárható részlet, a látogatókat párbeszédbe vonó kérdés, ötlet és meglepetés, önreflexív játék, megosztott műhelytapasztalat. A kiállításban hangfelvételek, filmek, használatba vehető bútorok, szerepjátékok segítik az élményszerű megértést.

A berendezett márianosztrai ház látogatója például egy disznótorba érkezik, ahol malac visít, hangja betölti a teret, de már asztalra kerültek a toros ebéd (makett) finomságai. A perkupai lakóházban lakodalmi zene szól, s mintha még a vendégek sziluettje is táncra perdülne a falon. A karancskeszi ház fonójának látogatói ujjbegyeikkel tapogatózhatnak a szöszök birodalmában. A novaji ház falán régi és modern, magyar és nem magyar sütőformák sokasága idézi fel egy fontos konyhai eszköz evolúcióját, a híres novaji kalács receptjét pedig el is vihetik a helyszínről a konyha szerelemesei. Domaházán lefekvéshez készülődnek a ház lakói, precíz fénycsóva mutatja a teendőik sorrendjét, mielőtt a lámpa is elalszik.

A berendezkedéstől a megnyitásig

A tájegység épületei elkészültek, a területen jelenleg tereprendezés és kertészeti munkák zajlanak. Néhány napja elkezdődött a pontosan megtervezett enteriőrök berendezése is, a következő hetekben közel ötezer műtárgy kerül a helyére. A Skanzen ezúttal lehetőséget ad a legérdeklődőbb újságíróknak is, hogy egyeztetett időpontban bekapcsolódjanak a „berendezkedés” munkájába, hogy egy napra (vagy csak néhány órára) ők is felfedezhessék magukban a muzeológust.

A tájegység megnyitó ünnepségére 2010. június 25-én kerül sor, egy nappal később a látogatók is birtokba vehetik az Észak-magyarországi falut. Az új tájegység egész évben, vagyis télen is látogatható lesz.

További információ:

Takách Zsuzsanna
Szabadtéri Néprajzi Múzeum
press@szozm.hu
Tel: 26/502-566
Mobil: 30/894-7269

A Skanzen Örökség Programról a www.skanzen.hu oldalon olvashatók további részletek.

Részletesen a Skanzen Örökség Program fejlesztéseiről

Észak-magyarországi falu tájegység

Az új tájegység az Ipoly és a Bodrog közötti terület hagyományos népi építkezését, életmódját mutatja be. 12 lakóház és 26 melléképület vár az ünnepélyes megnyitóra, közel 5000 eredeti műtárggyal. Az Észak-magyarországi falu a Felföldi mezőváros szomszédságában épült fel, így téve teljessé a nagytáj építészeti képét. A házak temperálhatók, látogatásukra egész évben lehetőség nyílik. Az új tájegységet 2008 júliusában kezdték el építeni, és 2010. június 25-én adják át.

Nyitott Muzeológiai Műhely

A Skanzen Néprajzi Látványtárának bővítésével interaktív, a múzeumi munka alapjaira visszakérdező mobil bemutatóműhely létesül, mely az első hónapokban egy újonnan felépített, sokféle tevékenységre alkalmassá tett Magtárban lesz elhelyezve. A műhely egyrészt gyakorlati helyszín a muzeológiai képzésben részt vevőknek, másrészt az érdeklődő szakmai közönség számára lehetőséget teremt arra, hogy elsajátítsa a műtárgyvédelem és -kezelés olyan alapvető szabályait, amelyekkel saját tárgyai, dokumentumai életét képes hosszú távon megőrizni, s fel tudja ismerni azokat a helyzeteket, amikor az adott tárgy szakképzett restaurátor beavatkozását igényli.

Skanzenvasút (elkészült)

2009 áprilisa óta új eszköz segíti a látogatók közlekedését a múzeumban: egy felújított ipari műemlék, egy Ganz-Jendrassik-féle motorvonat. A 2,2 km hosszú pályán futó Skanzenvasút korhű jegy- és információs rendszerrel működik, és a vonat személyzete is autentikus öltözékben végzi munkáját. A vonalon öt megálló létesült, ezektől kényelmesen elérhetők a múzeum tájegységei. A vonat akadálymentes, babakocsival, kerekesszékekkel is igénybe vehető.

Új bejárati épület (elkészült)

A Skanzen új bejárati épületeként 2009 tavaszára egy alföldi mezőváros, Mezőhegyes jellegzetes állomásának másolata épült fel. A monarchia hangulatát idéző komplexumba számos látogatóbarát szolgáltatás költözött: információs szolgálat, csomagmegőrző, pelenkázó, kerékpár-tároló (jelentősen kibővült parkolóval), de ajándékbolt és kávézó is került az egyszerre régi és modern épületbe.